

TALVISOTA KUHMOSSA

26.AUTOKOMPPANIAN SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2015

P 1720**26.AutoK****SOTAPÄIVÄKIRJA****13.10.1939 – 17.5.1940**

P-4 Sotapäiväkirja

26.AutoK alkaen 17.10.1939. Komppanian päällikkö vänrikki K Mäkelä. Loimaan Sk-piiripäällikkö.

13.10.1939	10.00	Sain Turun Pohj. Sotilaspiirin esikunnasta yksikön perustamiskäskyn.																		
	12.00	Pääosa miehistöä saapui perustamispaikkaan Kerttulan kansakoululle Raison.																		
	15.00	Yksikkö sai ajoluvat ja 48 kappaletta kuorma-, ja 6 kappaletta henkilöautoja.																		
	17.30	Suoritin miehistön jaon.																		
14.10.1939	19.00	Sotilaspiiristä sain käskyn saapua 16.10 klo 07.30 noutamaan keskitysmarssikäskyn.																		
15.10.1939	12.00	Yksikkö sai 60 paria saappaita.																		
	15.30	Saatiin 3000 litraa bensiiniä Essolta ja 50 litraa A-autoöljyä.																		
	20.00	Otin vastaan autojen SA-numerot.																		
16.10.1939		Valmisteluja keskitysmarssia varten. Essolta 15 tynnyriä bensiiniä, a'200 litraa ja rautaisannos 100 litraa A-öljyä.																		
17.10.1939	07.30	Sain Turun Pohjoisen Sotilaspiirin esikunnasta keskittämismarssikäskyn. Yleisesikunnan kirjelmä N:o 91/ op 4.																		
	09.45	Lähtö keskitysmarssille Raison Kerttulan kansakoululta määräpaikkaan Elimäelle. Välietapit sivuutettiin seuraavasti:																		
		<table> <tbody> <tr> <td>Salo</td> <td>12.40</td> <td>Myöhässä 10 min.</td> </tr> <tr> <td>Helsinki</td> <td>15.15</td> <td>Myöhässä 15 min</td> </tr> <tr> <td>Porvoo</td> <td>16.55</td> <td>Myöhässä 15 min</td> </tr> <tr> <td>Forsbag</td> <td>17.30</td> <td>Määräajassa</td> </tr> <tr> <td>Lähtö</td> <td>19.30</td> <td>Määräajassa</td> </tr> <tr> <td>Elimäki</td> <td>21.15</td> <td>15 mi ennen määräaika</td> </tr> </tbody> </table>	Salo	12.40	Myöhässä 10 min.	Helsinki	15.15	Myöhässä 15 min	Porvoo	16.55	Myöhässä 15 min	Forsbag	17.30	Määräajassa	Lähtö	19.30	Määräajassa	Elimäki	21.15	15 mi ennen määräaika
Salo	12.40	Myöhässä 10 min.																		
Helsinki	15.15	Myöhässä 15 min																		
Porvoo	16.55	Myöhässä 15 min																		
Forsbag	17.30	Määräajassa																		
Lähtö	19.30	Määräajassa																		
Elimäki	21.15	15 mi ennen määräaika																		
		Majoittuminen Moision kansakoululle.																		
18.10.1939		Autojen ja varusteiden kunnostamista.																		

10.00	Mustion kartanossa tapaamassa luutnantti Harjua. Hän ohjeisti.
19.10.1939	Kompaniassa järjestelyitä ja aloitettiin koulutus. Sain Päämajan huolto-osaston kirjeen (sal), joka koskee autohuoltoa.
20.10.1939	Päämajan käskyn mukainen palvelus.
21.10.1939	-" -
22.10.1939	-" -
23.10.1939	-" -
24.10.1939	-" -
25.10.1939	-" -
	Sotamies Selim Grönholm pidätettiin Kouvolassa liian kovan ajon takia. (70 km/t). Rangaistuksena oli ankara muistutus päiväkäskyssä.
26.10.1939	Kaikki autot rasvattiin.
26.10.1939 -31.10.1939	Tavallinen harjoitusohjelma laadittiin suunnitelman mukaan.
1.11.1939 - 6.11.1939	Samoin kuin edellä.
7.11.1939	Kolmas joukkue suoritti kuljetuksen. Yksi komppania Inkeriläisistä kuljetettiin Grönforssin tehtaalte ja takaisin. Mainitulla komppanialla oli rannikolla taisteluharjoitus.
30.11.1939	Venäläiset ylittivät valtakunnan rajan. Venäläiset lentokoneet kävivät muun muassa Kouvolan yläpuolella. Eivät pudottaneet pommeja.
1.12.1939	Venäläiset lentokoneet pudottivat pommeja muun muassa Kouvolaan. Elimäen yli lensi yhdeksän venäläistä pommikoneita jotka ampuivat konekivääreillä rauhallisia asukkaita, kuitenkin osumatta.
2.12.1939 - 9.12.1939	Komppania muutti majapaikkaa majoittuen Mettälän kansakoululle.
10.12.1939	Aamuyöllä komppania muutti Mettälästä Anjalan pitäjän Viialan kylän taloihin, Sutelaan, Piliin ja Sihvolaan.
12.12.1939	Yksi ryhmä, vänrikki Rautialan johdolla, kävi suorittamassa kuljetuksen Taavetissa.
10.12.1939 -14.12.1939	Maalattiin autot valkoisiksi Myllykosken tehtailla. Seos: kaksi osaa liimaa, kolme osaa sinkkiä ja 16 osaa liitujauhoa.
13.12.1939 -14.12.1939	Viisi kuorma-autoa, vänrikki Rautialan johdolla, suorittivat kuljetuksia Taavetissa. Yksi auto oli Korialla ja yksi Kouvolassa kuljetuksissa.
19.12.1939	Kuljetusryhmän komentaja luutnantti Ilmarinen seurasi komppanian koulutusta.

Päivämäärällä 4.12.1939 on päämajan huolto-osaston päällikkö suorittanut seuraavat korotukset ja nimitykset:

Kersantiksi:

Alikersantti Koski Unto Olavi
Alikersantti Lempinen Paavo Frans
Alikersantti Mattinen Kaarlo Henrik

Korpraaliksi:

Sotamies Kallio Putte Hilder
Sotamies Kajola Aarne Olavi
Sotamies Pettonen Väinö Aleks
Sotamies Vuorela Yrjö Benhard

- 24.12.1939 Komppania oli kutsuttuna Myllykosken lottien järjestämään joulujuhlaan seurantalolle. Tilaisuudessa oli vaihtelevaa ohjelmaa ja runsas jouluateria.
- 29.12.1939 Kuljetusryhmän komentaja luutnantti Ilmarinen tarkasti komppanian koulutusta.
- 18.1.1940 Komppaniaan saapui yksi aliupseeri ja 16 reserviläistä täydennykseksi. Tähän saakka komppania toimi vajaalukuisena. Kovat pakkaset viikolla 14 -21.1. Noin 45 astetta.
- 26.1.1940 15.00 Komppania sai määräyksen lähteä rintamalle.
19.30 Komppania lähti Pilli - Sihvolasta Kouvolan asemalle lastausta varten.
23.30 Lastaus alkoi. Lastaukseen meni aikaa 2,5 tuntia. Lastaus sujui häiriöttä.
- 27.1.1940 02.30 Juna lähti Kouvolan asemalta kohti pohjoista.
12.00 Juna oli Pieksämäellä missä oli ruokailu.
- 28.1.1940 06.30 Juna oli Kontiomäellä. Komppania sai teetä ja voileipiä.
11.00 Saavuttiin Hyrynsalmen asemalle, jossa tapahtui junan purkaminen. "Ryssä" häiritsi kolme kertaa purkamista ampumalla konekivääreillä osuen kahden auton lokasuojiin. Muuta vahinkoa ei tullut.
- 29.1.1940 Komppania sai täydennykseksi Farg kuorma-auton. Sa 18432.
- 31.1.1940 Kävin Kajaanissa tutustumassa esimiehiin joidenka alaisena komppania toimii.
- 31.1.1940 - 4.2.1940 Komppania suoritti kuljetuksia Raatteeseen. Takaisin tullessa tuotiin sotasaalista.
- 3.2.1940 - 5.2.1940 24 autoa pitkällä kuljetuksella Perangasta Kuhmoon.
- 5.2.1940 Kävin rajaesikunnassa mistä sain käskyn muuttaa komppanian kanssa Sotkamoon. Tiedustelin majapaikkaa Haapalanlahden kansakoululta.
- Ensimmäinen joukkue lähti Sotkamoon.

6.2.1940		Loppuosa komppaniasta muutti Sotkamoon ja alistettiin 9.D:lle.
6.2.1940 - 29.2.1940		Suoritettiin huoltoajoja 9.D:lle. Matkaa ajoa kohti noin 120 km. Liikenteessä oli keskimäärin 33 autoa.
20.2.1940		"livanan" lentopommi osui Sotkamon aseman lähellä olevaan valtion autotalliin, jossa komppania suoritti autojen korjauksia. Viisi miestä sai pommin sirpaleista haavoja. Vänrikki Vanhala ja korpraali Laaksonen reiteen haavoittuneina ja muut alikersantti Valanne, sotamiehet Jussila ja Pesonen lievemmin, jotka pääsivät sidonnan jälkeen kotiin.
1.3.1940		"Ryssä" häiritsi erikoisesti kolonnien ajoa konekivääreillä ja pommeilla. Ei aiheuttanut kuitenkaan mitään vaurioita.
6.3.1940		Komppaniasta komennettiin 2 upseeria, 4 aliupseeria ja 24 miestä rintamalle.
8.3.1940		Komppania antoi ensimmäisen uhrin isänmaalle. Alikersantti Yrjö Tammisto kaatui ollessaan Laurilan kanssa miehistökuljetuksesta palaamassa. Vihollisen hävittäjästä ammuttu konekiväärin kuula osui häneen ja aiheutti kuoleman heti. Kaksi auto rikkoontui, joista toinen hyvin lievästi.
1.3.1940 - 8.3.1940		Kuljetuksia on suoritettu jatkuvasti noin 30 autolla keskimäärin vuorokaudessa. Yö kuljetukset ovat olleet rauhallisia ja vihollinen ei ole juuri häirinyt.
8.3.1940 -13.3.1940		Suoritettiin kuljetuksia keskimäärin 33 autolla välillä Sotkamo – Lammasperä.
13.3.1940	10.00	Komppania sai tietää puhelinsanomalla, että on solmittu rauha "iivanoiden" kanssa. Ensin oli riemua, mutta vain hetken, sillä ruvettiin heti ajattelemaan, millä ehdoilla rauha oli tehty. Kun tuli tieto rauhan ehdoista mieliala laski huomattavasti. Rintamalle komennetut miehet pääsivät takaisin komppaniaan. Rintamalla kaatui Benhard Tuomi ja Toivo Virta. Sairaalassa kuoli haavoittumisen johdosta V Salonen. Rintamalla olleista haavoittuivat alikersantti Suominen, vänrikki Saarikko ja Kivimäki ja V Lingreen. Viimeksi mainittu vaikeasti.
14.9.1940	03.00	Pääosa komppaniasta lähti päämajan määräyksestä Mikkeliin Nurmeksen ja Lieksan kautta. Matkalla tuli määräys mennä Jyväskylään. Varkaudesta komppania lähti Jyväskylään minne saapui 15.3 klo 01.00. Matkaa oli kuljettu noin 600 km. Ajo tapahtui 33 km keskinopeudella. Koko matka kesti ruokailuajat mukaan luettuina 22 tuntia. Osa komppaniasta ajoi 800 km yhtä päätä, koska olivat ensin Lammasperässä viemässä rehukuormia ja lähtivät heti välittömästi jatkamaan matkaansa.
15.3.1940	18.00	Kuormattiin Jyväskylässä 262 astiaa bensiiniä ja lähdettiin kohti Mikkeliä, jonne saavuttiin klo 22.00. Komppania majoittui kasarmialueelle.
16.3.1940	14.00	25 kuorma-autoa lähti hakemaan Päämajan käskystä bensiiniä Kajaanista Mikkeliin.
16.3.1940		Komppania alistettiin päämajalle. Komppania asettui Mikkeliin JP 3:n alueelle.
17.3.1940		Komppania vietti rauhallista Palmusunnuntaita.

- 24.3.1940 Komppania vietti Pääsiäistä Mikkelissä
Komppania alistettiin JP 3:lle ja jäi entiseen majapaikkaan.
- 28.3.1940 Kapteeni Kivikari, kapteeni Ihalanderin kanssa tarkasti komppanian. Ei muistuttamista.
- 29.3.1940 -14.4.1940 Komppania majaili JP 3:n alueella.
- 15.4.1940 Komppania muutti majapaikkaansa ja asettui Lähdemäen kansakoululle Mikkeliin.
- 16.4.1940 Komppania sai tiedon, että rintamalla oli vielä kaatunut Väinö Salonen Turusta, joten komppanian antaman uhrin luku nousi siten viiteen. Näistä kaatui taisteluissa rintamalla neljä ja yksi alikersantti kolonna-ajossa. Komppaniassa oli 2 upseeria, 9 aliupseeria ja 25 miestä.
- 22.4.1940 Komppaniasta lomautettiin toistaiseksi 1 aliupseeri ja 11 miestä.
- 30.4.1940 Komppania suoritti joitakin lyhyitä ajoja Psto:lle ja siirtoväen huoltotoimistolle. Sotamaalaus poistettiin autoista ja autoja muutenkin korjattiin jatkuvasti.
Komppaniasta lomautettiin aliupseereita ja miehiä toistaiseksi. Komppanian päälliköksi tuli kapteeni W Lobbard, vänrikki K Mäkelän päästessä toistaiseksi lomalle, koska hän toimi Loimaan suojeluskunnan paikallispuhallikkonä.
- 2.5.1940 -11.5.1940 Suoritettiin edelleen lyhyitä ajoja keskimäärin kolmella autolla päivässä. Puhdistettiin autojen moottoreita, hankittiin puuttuvia varusteita ja kunnostettiin autoja luovutuskuntoon.
- 12.5.1940 Komppanian päällikkö tarkasti autot.
- 14.5.1940 Komppania kuormattiin vaunuihin.
- 16.48 Lähtö Mikkelistä.
- 15.5.1940 19.40 Tulo Turkuun, missä välittömästi alkoi vaunujen purkamisen. Autot parkkeerattiin ratapenkan päähän ja miehistö majoitettiin ... (epäselvä paikan nimi) lyseolle.
- 16.5.1940 Suurin osa autoista luovutettiin ja osa miehistä lomautettiin.
- 17.5.1940 Miehistön lomauttamista ja loppuseveltelyjä jatkettiin.

